

LITERATUUR

L6.1

Zet samen een gesprek op

Opdracht

Leerlingen lezen gezamenlijk toneelverhalen en maken daarna zelf een toneeltekst

<i>Groep:</i>	6
<i>Vorbereiding:</i>	15 minuten + zelf lezen boek
<i>KIJKEN:</i>	15 minuten
<i>MAKEN:</i>	30 minuten
<i>VERWOORDEN:</i>	10 minuten

Literaire competenties:
perspectief - personages - tijd - ruimte - illustraties

Context

Als je praat over een boek dat je samen hebt gelezen, krijgt een verhaal meer diepgang en betekenis voor leerlingen. Door naar elkaar te luisteren en op elkaars gedachten voort te borduren, ontstaan nieuwe inzichten. Leerlingen vergelijken hun eigen wereld met de verhaalwereld en leren zo om te reflecteren op wat ze gelezen hebben.

Leerdoelen

Bedenk welk leerdoel je wilt benadrukken:

- De leerlingen herkennen diverse manieren om verhalen te vertellen en kan deze benoemen. De leerlingen kunnen een verhaallijn (introdunctie, probleem, oplossing, einde) identificeren en herkennen een verhaallijn die afwijkt.
- De leerlingen kunnen hun mening over jeugdliteratuur en poëzie goed onderbouwd beargumenteren.
- De leerlingen hebben oog voor betekenisvolle verbanden binnen een verhaal, zoals tussen titel en verhaalinhoud, tussen naam van personage en zijn eigenschappen.
- De leerlingen kunnen diverse genres onderscheiden op basis van specifieke kenmerken en ontwikkelt persoonlijke voorkeuren.
- De leerlingen kunnen zich verplaatsen in de werkelijkheid van een boek en vertellen wat voor betekenis die voor hen heeft in de eigen werkelijkheid.
- De leerlingen hebben oog voor de echte wereld en de verhaalwereld: levenservaring helpt om gebeurtenissen uit het verhaal te verklaren.

KIJKEN!**Benodigde materialen**

- Reader *Teamtraining Praten over boeken* – Liselotte Dessauvagine en Loes Reichenfeld (zie bijlage 2)
- *Zeb.* – Gideon Samson

Variatie

Andere mogelijke boeken voor een Chambers-gesprek met groep 6 zijn:

- *Homme en het noodgeval* – Annejan Mieras
- *Gozert of Prutje* – Pieter Koolwijk
- *De spelregels van Floor* – Marjon Hoffman
- *Is er dan niemand boos?* – Toon Tellegen
- *Stijn, uitvinder, zet een tent op* – René van der Velde
- *Evi, Nick en ik* – Anna Woltz.
- *Troep* – Ilse Bos

Vorbereiding

- Lees het boek goed door en bekijk de illustraties. Noteer eventueel wat je opvalt aan het verhaal. Dat kan iets heel anders zijn dan de leerlingen straks vinden!
- Selecteer een aantal vragen uit elke categorie, die er toe doen om straks te gebruiken bij het gesprek (zie bijlage 2). Noteer de vragen die relevant zijn, zoals:
 - Wat vind je bijzonder aan dit verhaal?
 - Was er iets dat je verraste?
 - Wat snapte je niet?
 - Denk je bij dit verhaal ook aan andere verhalen? Zo ja, welke?
 - Staan er stukjes in over wat de hoofdpersoon denkt?

- Als dit niet was gebeurd, dan was...
- Toen je de kaft zag, wat dacht je toen over het verhaal?
- Hoe past de stijl van de illustraties bij dit verhaal?
- Zag je het einde van het verhaal aankomen?
- Welk verhaalfiguur boeit jou het meest? Is deze persoon belangrijk in het verhaal?
- Wie vertelt het verhaal?

Lessuggestie

Kies ervoor om steeds een verhaal of boek in één keer te bespreken.

- Lees het verhaal enkele dagen voor het Chambers-gesprek voor aan de klas. Laat de voorkant zien, lees het verhaal rustig voor en laat de tekeningen zien. Ga nog niet in op de reacties van de leerlingen.
- Zorg dat na afloop van het voorlezen boek in de klas staat zodat leerlingen erin kunnen lezen en bladeren.

MAKEN!

Voortborduren op elkaars gedachten

- Vorm met de groep een kring. Leid de kring kort in door te vertellen dat een verhaal uit of het hele boek *Zeb* besproken zal worden. Wanneer leerlingen vaker een Chambers-gesprek gevoerd hebben dan weten ze hoe dat gaat.
- Lees opnieuw het verhaal voor zonder op de reacties van leerlingen in te gaan.
- Maak na het voorlezen vier kolommen op het bord. Zet er de volgende tekens boven: ☺ ☹ ? #
- Vraag de leerlingen om dezelfde kolommen op een blaadje te schrijven en voor zichzelf op te schrijven wat ze ervan vonden. Zorg ervoor dat de leerlingen niet met elkaar overleggen. Deze fase gebeurt in stilte.
- Inventariseer vervolgens wat de leerlingen hebben opgeschreven:
 - Eerst de kolom ☺ wat vonden ze leuk (mooi, grappig, goed) aan het verhaal? Schrijf de reacties in steekwoorden in de eerste kolom. Probeer leerlingen ook te leren om zo kort mogelijk te reageren, kunnen ze hun reactie in één woord vangen? Bijvoorbeeld: ik vind de hoofdpersoon zo grappig. Schrijf dan hoofdpersoon op.
 - Vraag bij kolom ☹ naar wat de leerlingen niet leuk (stom, raar, niet goed) vonden en schrijf dat in steekwoorden op.
- **Let op!** Alles kan en mag gezegd worden dus zorg voor een sfeer waarin je mag zeggen wat je leuk én wat je niet leuk vindt. Er kunnen dezelfde woorden in beide (of zelfs alle vier) kolommen komen, iemand anders vindt de hoofdpersoon bijvoorbeeld niet leuk.
- Vraag vervolgens bij kolom ? naar de moeilijkheden die ze tegenkwamen, wat snapten ze niet?
 - **Let op!** Vooral bij deze kolom willen de leerlingen altijd op elkaar reageren. Voor een goed gesprek is het echter van belang dat ze dat nu nog niet doen. Probeer de reacties dus te ondervangen door gelijk in te breken en aan te geven dat jullie daar later op in zullen gaan.
 - Vraag bij de vierde kolom # tot slot de leerlingen naar patronen die ze herkenden, wat kwam steeds terug?
- Kijk met de leerlingen naar het schema en ga op zoek naar woorden die meerdere malen voorkomen. Laat de overeenkomsten zien door lijnen te trekken tussen die woorden. Beslis op welk onderwerp doorgepraat zal worden. Vraag een leerling te reageren op dat onderwerp en vraag door met: 'Vertel eens...?'
- Wees terughoudend en laat de leerlingen aan het woord. Bewaak de tijd en de gerichtheid op de taak. Stimuleer de leerlingen op elkaar te reageren. Vat af en toe samen en wanneer het gesprek vast loopt, vraag door op een onderwerp van het bord of met een vraag die van tevoren is bedacht in de voorbereiding. Stop de kring op tijd, voordat het stilvalt omdat er niks meer te zeggen is.

VERWOORDEN!

Reflectie

- Vraag aan de leerlingen of ze anders over het boek zijn gaan denken na het gesprek.
- Vertel ter afsluiting van de kring dat het boek nog even blijft staan. Nodig de leerlingen uit nog eens het boek te pakken en te bekijken of te bespreken.
- Breng na nog ongeveer een week het boek weer terug naar de bibliotheek. Welk boek komt de volgende keer aan bod?

